

Harmanecké noviny

Spoločenské noviny zo života občanov a histórie obce Harmanec

Jún 2016

Ročník X.

Číslo 2.

Bojnice - stále atraktívne

Bojnický zámok patrí medzi najkrajšie pamiatkové objekty na Slovensku a vyhľadávajú ho návštevníci z celého sveta. Pôvodne Bojnický hrad je jedným z najstarších a najvýznamnejších slovenských hradov a jeho história siaha až do čias Veľkomoravskej ríše. Od 17. storočia patril zámok Pálffyovcom, ktorí v roku 1909 dokončili predstavbu goticko-renesančného hradu na súčasný reprezentačný zámok.

Zoologická záhrada je najstaršou na Slovensku. Vznikla v päťdesiatych rokoch minulého storočia a jej začiatok a poloha sú úzko späté s Bojnickým zámkom. ZOO Bojnice bola založená na návrh pracovníkov Bojnického zámku a pre verejnosť bola otvorená v roku 1955. V súčasnosti na ploche 41 ha chová a vystavuje vyše 400 druhov zvierat a okolo 2 500 jedincov.

Po rozsiahlej rekonštrukcii bol v roku 2002 otvorený pavilón opíc, ktorý spolu s pavilónom slonov, akváriom a teráriom patrí k najzaujímavejším expozíciám.

V roku 2012 bola v priestore pred viváriom vybudovaná motýlia záhrada. Novinkou a lákadlom je od júla 2014 expozícia motýľov v stavbe z kovovej konštrukcie, potiahnutej sieťou.

ZOO Bojnice dosiahla viaceré významné chovateľské úspechy, pripísala k zachovaniu genofondu mnohých vzácnych druhov. Okrem iných rysa ostrovida, sovy dlhochvostej a v posledných rokoch plamienky driemavej.

Medzi najvzácnejšie chované zvieratá patrí mačiak Rolowayov - jeden z 25 najohrozenejších primátov sveta, bongo horský, takin zlatý.

Zdroj: internet

A práve tu, na tomto stále atraktívnom a pre deti zaujímavom mieste, strávili naše deti spolu s rodičmi v sobotu 4. júna svoj sviatok. **Deň detí.** To bol darček pre deti od zástupcov obce.

Nebolo to prvýkrát, keď naše deti boli na svoj sviatok v tejto peknej ZOO. Napriek tomu je vždy veľký záujem zo strany detí a rodičov. Veď výletníkov bolo za dva autobusy. Počasie bolo ako na objednávku a deti si mohli užívať nielen prehliadku zvieratiek, ale aj iné pútavé atrakcie, ktoré táto zoologická záhrada ponúka.

Bol to pekný deň. Deti si užívali. A my všetci, ktorí sme boli s nimi, sme tento deň vnímali aj trochu inak. Videli sme tešiť sa nielen deti, ale aj rodičov. Určite nielen preto, že deti majú sviatok, ale aj preto, že sú všetci, otcovia, mamy a deti spolu. Tak, ako to má byť, celá rodina si užívala túto slnečnú sobotu spoločne.

Ďakujem organizátorom za to, že sa o všetko postarali a ďakujem deťom a rodičom, že tam boli s nami. R. r.

Písal sa **1. apríl 1966**, keď si harmaneckí žiaci prvýkrát zasadli do školských lavíc a malí škôlkari sa po prvýkrát vyspali v nových postieľkach, v novopostavenej budove základnej a materskej školy. Uplynulo odvtedy už 50 rokov, počas ktorých sa tu vystriedalo množstvo žiakov, učiteľov, riaditeľov škôl aj nepedagogických zamestnancov.

Je 50 rokov veľa alebo málo?

V živote človeka znamená päťdesiat rokov obdobie istoty a čerpania množstva získaných skúseností. Aj keď človek vekom starne, škola nie. Môže síce čerpať silu z tradícií a poznatkov, ktoré tu zanechali učitelia počas desaťročí, no noví žiaci však školu robia mladou a rozvíjajúcou sa. Žiaci sú stále vnímavejší a náročnejší, čo školu posúva dopredu.

Od otvorenia novej budovy školy sa udialo veľa zmien. Boli však uskutočňované vždy s túžbou ísť dopredu, prispôbiť sa novým požiadavkám žiakov i spoločnosti a práve výsledky žiakov určujú úspešnosť školy. Naša škola má právo byť hrdá na žiakov, ktorí získali rôzne stupne vzdelania, uplatnili sa v rôznych odboroch spoločenského, kultúrneho života, uplatnili sa v športe, ale i v našej samospráve a v poslednom období aj v rozvoji prostredníctvom základnej umeleckej školy.

Práve bývalí aj súčasní žiaci šíria dobré meno školy aj prostredníctvom dobrej a zodpovednej práce pedagogických pracovníkov. Prostredníctvom láskyplného prístupu učiteľov, či už k maličkým škôlkarom alebo k žiakom, sa škola stala známou a veríme, že aj trvalou hodnotou našej obce Harmanec. Prácou zamestnancov v školskej jedálni sa školské prostredie stalo voňavou budovou počas celého jej pôsobenia.

O útulnosť a čistotu sa za tie roky postaralo množstvo upratovačiek a školníkov. Finančné prostriedky obce sa v rámci svojich možností rovnako

spolupodieľali na ďalšom rozvoji materskej a základnej školy.

Oslavy 50. výročia otvorenia novej budovy sú vyvrcholením dlhoročnej práce učiteľov, prevádzkových zamestnancov, žiakov, ich rodičov a rovnako i pracovníkov obce. Sú aj príležitosťou pozrieť sa späť a načerpať silu a energiu do ďalšej aktívnej práce.

Školu formuje aj prostredie, v ktorom sa nachádza. Jej spolupráca s rodičmi, s občanmi obce, so samosprávou obce je nesmierne dôležitá.

Veľmi ma teší, že na oslavu nášho jubilea prišli takmer všetci pozvaní pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci základnej a materskej školy. Mnohí kolegovia sa vďaka tomu stretli aj po mnohých rokoch. Bolo sa o čom rozprávať, bolo na čo spomínať. Obdivovala som tých najstarších, ktorí prišli. Ešte stále plní elánu, energie, úsmevov. Nestážovali sa, tešia sa zo života a veľmi sa tešili aj z tohto stretnutia.

Ďakujem všetkým bývalým aj súčasným žiakom a učiteľom, nepedagogickým zamestnancom školy, rodičom, funkcionárom obce, občanom a priateľom školy, ktorí prispievali a prispievajú k šíreniu dobrého mena školy, vytvárali aj vytvárajú dobré podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov našej školy. A rovnako nezabúdame ani na tých, ktorí už nie sú medzi nami.

Pri vykročení do ďalšieho polstoročia želim našej škole a materskej škole a jej zamestnancom veľa tvorivosti, múdre rozhodnutia, dobrú spoluprácu, spokojnosť rodičov, samých úspešných žiakov a šťastných škôlkarov.

Henrieta Ivanová, starostka obce

Deň 1. apríl 2016 bol pre našu obec výnimočný. V tento deň sme oslávili 50. výročie otvorenia novej budovy ZŠ a MŠ v Harmanci. Objekty, v ktorých sa predtým vyučovalo, boli už nevyhovujúce. Otcami myšlienky vybudovať v obci novú školu, boli funkcionári MNV. Jeho predseda Rudolf Fatura, tajomník Július Bulla a poslanci obce.

Školu stavali v akcii „Z“ a podieľalo sa na jej výstavbe veľa rodičov a občanov obce. Za „obeť“ pre výstavbu školy padlo miestne klzisko, ihrisko a aj miestna funkčná kolkáraň. Uvažovalo sa aj o priestore na bagrovisku, ale nakoniec rozhodnutie padlo na priestor, kde naša škola stojí dnes. Trvalo skoro 50 rokov, kým na školskom dvore vyrástlo nové multifunkčné ihrisko, ktoré nahradilo bývalé športovisko. Toto muselo ustúpiť novej škole, ktoré naša obec tak veľmi potrebovala.

Výstavba školy trvala až 4 roky a bola dosť problematická najmä pre nevyhovujúci podklad priestoru. Základy museli viackrát vystužovať, aby sme tu mohli existovať.

Bola to veľká sláva, keď 1. apríla 1966 prestrihli pásku a škola bola otvorená. Prvou riaditeľkou ZŠ bola pani Mária Drobová. Po jej odchode do dôchodku na jej miesto nastúpil pán Tibor Haluza, po ňom prevzal vedenie školy Mgr. Peter Kráčik a dnes tu už 16 rokov šéfuje Mgr. Henrieta Kohútová. Na riaditeľov mala naša škola šťastie. Všetci boli, aj sú úspešní. Počas uplynulých 50 rokov sa v škole vystriedalo veľa pedagógov. Medzi najdlhšie pôsobiacich patrili: p. Gizela Matejová (ona bola aj účastníčkou otvorenia školy), Oľga Kusalová, Soňa Tatranská, Anna Beháňová, Tibor Haluza, Zdenka Roštárová, Anna Mesková, Mgr. Zdenka Dobríková,

**Národná škola v Harmanci - papierni
Postavená v rokoch 1934 - 1935**

**Národná škola v Harmanci - papierni
Drevený barák
Postavený v roku 1954**

**Otváranie novej budovy školy 1. apríla
1966 - prestrihnutie pásky**

Nová budova ZŠ a MŠ - 1. apríl 1966

PhDr. Anna Kozicová, Mgr. Henrieta Kohútová a Mgr. Dagmar Mihalúková. Všetci, ktorí tu pôsobili, na Harmanec spomínajú v dobrom. Vždy tu bol družný kolektív a dobré medzilidské vzťahy. A platí to aj v súčasnosti.

O žiakov sme v minulosti nemali núdzu. V školskom roku 1976/77 sme ich mali až 114. Bývali ročníky samostatné, ale aj spojené. A nikdy to nikomu neprekážalo. Je škoda, že dnes niektorí žiaci už od 1. ročníka navštevujú iné školy. Až do roku 1977 sme mali ročníky 1. až 5. Potom po reorganizácii školstva bol 5. ročník odčlenený do Banskej Bystrice, a tak tu teraz fungujú ročníky 1. až 4.

Niekoľko generácií detí sa vystriedalo aj v našej materskej škole. Neboli to len deti z obce, ale mnoho rodičov aj z Banskej Bystrice, Uľanky, Jakuba, ktorí pracovali v Harmaneckých papiernach, alebo vo VKÚ Harmanec, vodili deti do harmaneckej materskej školy. V dvojtriednej materskej škole bývalo aj 70 detí. Aby sa vyhovelo všetkým žiadostiam, musela sa zrekonštruovať aj bývalá budova ZŠ v Dolnom Harmanci na materskú školu.

Prvou riaditeľkou v novej budove MŠ bola Zuzana Trnavská. Po nej nastúpila do funkcie riaditeľky pani Mária Gubrianska. Po jej odchode do dôchodku vedenie materskej školy prevzala pani Iveta Roháčová. V tomto školskom roku je novou riaditeľkou pani Elena Machovičová.

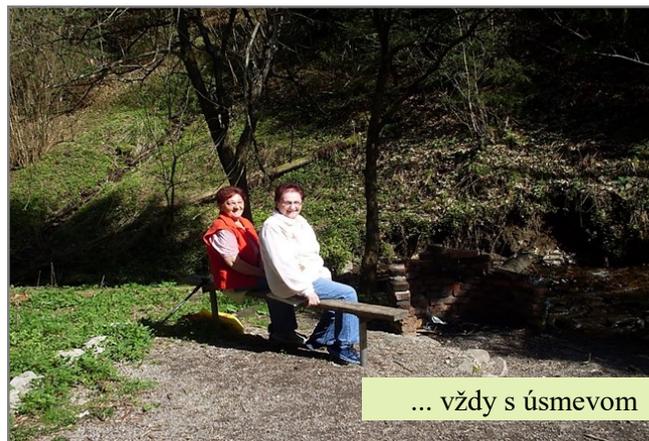
Stretnutie pri 50. výročí bolo veľmi pekné. Vystúpenie malých škôlkárov a aj ich starších žiakov bolo bezchybné, prostredie v ZŠ a MŠ na vysokej úrovni.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričínili o zaujímavý priebeh tohto podujatia.

Z. Roštárová

.... chvíľka oddychu a ide sa ďalej

... vždy s úsmevom

Žijeme v našej malebnej obci, ktorá sa zblnkotajúcom potôčiku sú prechádzky ka. Tu sa naši občania stretávajú pre ra-
ťahne ako zvlnený špagátik hlbokým vynikajúcou zdravotnou relaxáciou. Či je dost, pre zrenovovanie síl a myšlienok,
údolím. Jediná prístupná cesta do prírody teplo, či je zima. Zelená príroda rozo- taký prirodzený lekár ...
vedie do malebnej dolinky. Vstupujú do chvieva srdiečko, osviežuje pamäť, nabíja
nej deň čo deň naši občania. Slniečko telo úžasnou energiou. K tomu utešený
zalieva dolinu svojimi lúčmi, ktorých tep- spev vtákov na zlepšenie nálady či zvýše-
lom nasakujú kmene stromov. A popri nia pohody. Cenovo – harmanecká dolin-

„Nie žitie, ale zdravie je to, čo robí život životom.“ (epigram)

Kristína Beňová

Dňa 13. augusta 2016 sa uskutoční 11. výročie stretnutia generácií na Kališti.

Spomienkové oslavy SNP na Krížnej budú 20. augusta 2016.

Všetky informácie týkajúce sa organizácie obidvoch podujatí budú vyvesené na informačnej tabuli obce.

Moje spomienky, leto na krňačkách

Je to pravda, že človek sa s pribúdajúcim vekom v myslí často a rád vracia k spomienkam. Spomienkam z detstva, z mladosti. Spomienkam na miesta, kde trávil čas s kamarátmi, vrstovníkmi.

Naším jediným „detským ihriskom“ bola príroda. Naše lúky, lesy, kopce v Dolnom Harmanci. Tam som sa narodil a tam sme celé leto trávili vonku. Aj keď už roky som Harmančan, spomienky na rodnú obec sú čoraz častejšie. My sme sa celé leto hrávali vonku, ale naši rodičia a starí rodičia sa celé leto zase starali o to, aby zaobstarali požíveň pre všetky domáce zvieratá, ktoré doma chovali. Niektorí chovali doma aj kravy a pre tie

bolo treba nachystať sena na celú zimu. A tak sa v lete najskôr skosili všetky lúky okolo dediny a potom sa kosilo na zadnej Krížnej. Odtiaľ sa seno sťahovalo na šmykoch. Potom sa kosilo na Japeni, odkiaľ prenášali seno v batohoch cez horu na Horné Báne. Odtiaľ si každá rodina zväžala seno na krňačkách dolu grúňom. Ešte aj dnes vidieť náznak vyšúchanej cesty, kadiaľ krňačková dráha viedla. Krňačky musel ovládať skúsený a mocný chlap s dobrými bagandžami, ktorými brzdil. Ale v niektorých úsekoch cesty išli krne veľmi rýchlo a tam im ako brzda slúžili lieskové konáre, ktoré prečnievali vzadu na krniach. Krňačková trasa bola prerušovaná tunelom a pokračovala záhrada-

mi až ku ceste na železničnú stanicu. Tam chlapi naložili krňačky na dvojkolesový vozík a odviezli seno až do svojho dvora. Pamätám sa, že pri zväžaní sena urobil rekord pán Schmidt z Krčmy. Až sedemkrát za deň sa dokázal otočiť na tejto trase. Pamätám sa, že zväženie sena v Dolnom Harmanci bolo aj sfilmované v dokumentárnom filme v 50. rokoch.

Ktovie, či ešte niekde v archíve leží tento vzácny dokument o preslávených, a takých dôležitých pre ľudí, krňačkách.

Dnes možno ešte niekde na povalách starých domov krňačky prežívajú. Svoju úlohu, pre ktorú ich naši múdri predkovia v minulosti vyrobili, si už však dávno splnili.

František Babjak

Život je zmena. Super je, keď zmena smeruje k lepšiemu a krajšiemu. Niektorí z vás vedia, že o chvíľu budú mať **nového kňaza**. Skôr či neskôr si ho všimnete. Stretnete ho na svätých omšiach, krstoch, pohreboch a určite aj niekedy medzi panelákmi - len tak náhodou. Asi ho najľahšie spoznáte podľa reverendy – oblečenia, ktoré nám, kňazom, ale aj všetkým ostatným pripomína, že človek, ktorý ho nosí, **patrí Bohu**. Ale veď Bohu patríme všetci! Od Neho pochádzame a k Nemu smerujeme. No napriek tomu niektorých ľudí sám **Boh povoláva**, aby sa mu zasvätili. To nie je fráza! To naozaj samotný Boh povoláva. Ako? Prihovorí sa mladému človeku

a dá mu otázku, či Ho miluje viac ako všetko ostatné. Takto vznikajú kňazské povolania. A potom, keď sa mladý človek stane kňazom, nie je pre neho jedinou a najdôležitejšou úlohou slúžiť v kostole a na cintorínoch. Najdôležitejšou úlohou kňaza je **byť svetlom a soľou** pre ľudí. Svetlo nás prebúdza a soľ dáva chuť. Kňaz má ľudí prebúdzajúť, aby spolu s ním dávali chuť spoločnosti. Inak povedané: aby sa nám tu navzájom **dobro a krásne žilo**. Aby sme popri zhone, v ktorom všetci žijeme, nezabudli na dušu, milosrdenstvo, lásku a odpustenie. Na veci, bez ktorých sa nedá žiť dobre a krásne.

Mne dobrý Pán Boh skrze biskupa

daroval 5 rokov života medzi vami. Prosím o **prepáčenie**, ak sa mi nepodarilo privádzať vás k dobru a kráse. Veľa som sa tu naučil a hádam to budem vedieť využívať na novom pastoračnom mieste.

Veľmi prosím za môjho nástupcu **Tomáša**. Prosím, aby ste ho prijali, ako ste prijali mňa. A aby ste mu dovolili, aby vás Boh cez neho **požehnával a miloval**. Aby ste spolu s ním žili dobre a krásne.

Boh žehnaj Harmanec a celú ulmanskú farnosť!

váš odchádzajúci farár Martin+

Pod'akovanie

„Čo už máme robiť, ale bude nám smutno...“ Takto alebo podobne zneli reakcie na správu, že náš pán farár vymení od 1. júla našu farnosť za farnosť v Leviciach, časť Rybníky.

Keď pred piatimi rokmi zavítal do našej farnosti Martin Felix ako kňaz, od začiatku sme cítili, že „toto tu ešte nebolo“. Veselý, milý, ochotný, vždy usmiaty a optimistický človek, ktorého skutky a správanie sú odrazom hlboké viery,

ktorú sa snaží žiť každý deň. Je cítiť, že cez neho sa nám prihovára Boh, cez neho môžeme pochopiť pravý zmysel života, a tak ľahšie znášať ťažkosti alebo, naopak, radosť sa z toho, čo nám On dáva. Mnohé deti pocítili Boží dotyk práve prostredníctvom p. farára na piatkových stretnutiach alebo v letných táboroch, na hodinách náboženstva alebo len tak na ulici. Z jeho prístupu k životu sme pochopili, ako byť odovzdaný do Božej vôle

a tým byť šťastnými. Napokon, aj prijatie zmeny farnosti bolo nevyhnutným: „Pôjdem tam, kam ma pošleš, Pane...“ Ďakujeme, pán farár, že ste nám ukázali, aké krásne je priateľstvo s Bohom! Modlite sa za nás, aby sme rástli vo viere. My sa takisto budeme za Vás, aby Vás Pán Boh stále sprevádzal, aby ste aj na novom mieste mohli byť takým svedkom viery ako u nás!

Za všetkých Lenka Mališková

Jún je mesiacom, ktorý uzatvára školský rok na všetkých školách. Naša materská škola v Harmanci nie je výnimkou. Pre kolektív pedagogických zamestnancov materskej školy je to dôvod na zhodnotenie celoročnej práce.

V tomto školskom roku sme s našimi deťmi pokračovali v tradičných aktivitách – zúčastnili sme sa na oslavách v obci (Mesiac úcty k starším, Deň matiek), navštívili sme Základnú školu v Harmanci počas Dňa otvorených dverí v ZŠ, v našej materskej škole sme privítali Mikuláša,

usporiadali sme karneval v MŠ i oslavy Dňa matiek a Dňa detí. Pravidelne k nám prichádzali i poníky z „Farmy Gazdáčik“. Jazdu na nich deti zvládajú perfektne. Za odmenu poníkom prinesú vždy kúsok mrkvičky a čerstvú vodu.

V tomto školskom roku sme nadviazali spoluprácu so Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Brusne, odkiaľ k nám prichádzala 2x mesačne pani logopedička. Venovala sa deťom s poruchami reči. Táto spolupráca prináša osov nielen deťom, ale je výraznou pomocou pre zamestnaných rodičov. Novinkou v našej práci bola aj spolupráca so Základnou umeleckou školou Zacharová. Deti navštevovali tanečný a výtvarný odbor. Výsledky svojej práce prezentovali aj počas osláv 50. výročia otvorenia novej budovy MŠ a ZŠ v Harmanci, v znamení ktorých sa niesol aj celý školský rok. Za odmenu sme do MŠ pozvali divadlo „Theátrum“ z Rožňavy. Jeho herci zahrli deťom predstavenie „Zvieratkovo“.

Deťom z veľkej triedy sa však najviac ráтали „výlety“ do Banskej Bystrice. Opakovane sme navštívili tvorivé dielne v Stredoslovenskom múzeu v Thurzovom dome – deti si tu vlastnoručne vyrobili vianočné dekorácie i veľkonočné medov-

ničky. Prezreli si aj výstavu obrazov D. Skuteckého s tematikou Banskej Bystrice a výstavu hudobných nástrojov. Počas návštevy Knižnice Mikuláša Kováča sa deti dozvedeli, čo je to knižnica, ako zaobchádzať s knihami a ako sa v nich orientovať. Všetky tieto poznatky určite využijú, až sa z nich stanú veľkí školáci. Čoskoro nás predsa čaká rozlúčka s predškolákmi a potom: HURÁ NA PRÁZDNINY! Určite si ich všetci zaslúžime.

Elena Machovičová, riaditeľka MŠ

Láska má veľa podôb

„Láska má veľa podôb. No najväčšia je láska materinská. V mene tejto lásky prihovám sa Vám, milé mamičky, ako starostka obce, ako predstaviteľka samosprávy v mene všetkých poslancov obce Harmanec. Hoci sme donedávna mali len

Medzinárodný deň žien, v určitom zmysle slova sa i v ňom vzdávala pocta materstvu. Nie počtom detí sa stáva matka lepšou matkou, ale len a jedine tým, čo dobré sa jej podarí celou svojou láskou, výchovou a starostlivosťou vstiepiť do srdca svojim deťom. Jednému či viacerým. Tak ako pán dekan Martin Sebiň na slávnostnej omši pri kaplnke zdôraznil, že je radosťou priviesť na svet dieťaťko, no je rovnako dôležité pre každé dieťa dar matky, a tak je to na svete zariadené, že každý z nás má svoju mamičku. Je to ne-

to najlepšie, čo nás od nášho narodenia postretlo...“ To sú slová, ktoré zazneli z úst pani starostky na oslave Dňa matiek v našej obci v pondelok 9. mája. Okrem pani starostky určite potešili naše mamy aj deti z materskej školy a základnej školy. Pri ich prezentovaní sa na verejnosti nebolo badať žiadnu trému. Majú predsa roky praxe. A počuť poďakovanie od detí je pre mamičky vždy to najdojímavejšie z celej oslavy. Tak vám deti ďakujeme a ďakujeme aj všetkým, ktorí slávnosť pripravili.

Alenka Chladná

Z Karolíny až na Radhošť

10 rokov,
Harmanecké noviny

Príroda a bicykel patria k sebe. A prežiť týždeň dovolenky v ich spoločnosti sa mi páči. Cykloturistika je nielen šport, ale aj poznávanie nových miest a krajín. Vlni sme boli v Chorvátsku a tento rok sme sa vybrali na týždenný výlet do Beskýd. Partia cyklonadšencov, prevažne z okolia Banskej Bystrice, všetko naplánovala už začiatkom roku. Bol to dobrý tip, v Beskydách a na Valašsku sme našli ideálne podmienky. Celá oblasť je prepletená hustou sieťou nielen turistických chodníkov, ale aj vyznačených cyklotrás, takže si

tu môže každý nájsť to svoje a užiť si. Pre rekreačných cyklistov a rodiny s deťmi sú tu aj nenáročnejšie okruhy s peknými výhľadmi na panorámu kopcov. Pre náročnejších sú tu veľmi dobre vyznačené trasy. Na upravených lesných cestách až k vrcholom hôr, hrebeňom, ktoré ponúkajú krásne výhľady na okolie Moravy, ale aj Slovenska.

Náš cyklovýlet mal základňu neďaleko slovenských hraníc v peknom a príjemnom valašskom mestečku Karolína, asi 18 km od Vsetína, v údolí rieky Vsetínska Bečva. Ubytovaní sme boli v penzióne Sklář, odkiaľ sme každodenne vyrážali na plánované trasy.

Počas nášho pobytu od 30. 5. do 5. 6. sme najazdili na horských bicykloch asi 400 km po krásnych cyklotrasách. Prešli sme Cyklostezku Bečva, cez Veľké Karlovice až na Soláň. Z Karolíny až na lyžiarsky areál Kohútka, cez Malý a Veľký Javorník, cez Veľké Karlovice až na vrchol Boubelka.

Jedným z miest, ktoré nás zaujalo a oplatilo sa vidieť, bol Bikepark Bílá, ktorý je jedným z najnavštevovanejších na Morave. Tu sme si vyskúšali tzv. SingleTrails, čo sú jednosmerné zjazdové trasy pre náročnejších a adrenalínových bikerov.

Asi najkrajšia a najnáročnejšia trasa je cyklotrasa cez Soláň na vrchol Pustevny a odtiaľ na Radhošť. Radhošť je vrch v Moravsko-sliezskych Besky-

dách, na konci výrazného Pustevenského chrbta, 6 km severovýchodne od Rožnova pod Radhoštěm.

S nadmorskou výškou 1129 m je siedmym najvyšším vrchom Moravsko-sliezskych Beskýd. Bol to týždeň aktívnej pohody. Peťo Kohút je dobrý parťák na objavovanie nových cyklotrás. Okrem toho množstvo zážitkov na Morave s nadšenými milovníkmi cyklistiky. Taký bol náš týždeň cykloturistiky. Ďakujem, bol to super zážitok.

Tomáš Roháč

Deň otcov

Starostka obce a poslanci obecného zastupiteľstva vymysleli tento rok niečo nové, osláviť „DEŇ OTCOV“ futbalovým zápasom. Stretli sme sa 18. 6. 2016 na

multifunkčnom ihrisku, kde si zahráli oteckovia a starí oteckovia proti deťom futbal. Dôležitý nebol výsledok zápasu, ale radosť detí a oteckov, že mohli osláviť spoločne DEŇ OTCOV. Po vyčerpávajúcich výkonoch na ihrisku si všetci doplnili sily výborným gulášom, na ktorom si pochutili aj prítomní diváci. Dúfame, že sa stane oslava tohto sviatku v našej obci tradíciou.

Peter Chladný

Ktorýsi ruský spisovateľ svojho času napísal skvelý román: „A rána sú tu tiché“. L'ala ti ho ... Ved' obyčajne také sú aj tu u nás v Harmanci. Málokto si to však všimne, lebo to už akosi patrí k nášmu folklóru. Postavíte sa ráno na autobusovú zastávku ako prvý, postupne prichádzajú ďalší a, česť výnimkám, ani bú ..., dospeláci, či školáci ako autobus. A pritom, aspoň šoférovi by sa patrilo vziať úctu a pozdraviť ho, lebo ten už dve-tri hodiny pracuje.

Až takí tichí nie sú šoféri, ktorí nielen ráno, ale cez deň aj niekoľkokrát musia obchádzať dieriská v asfalte na ceste pri vchodoch do dvorov napríklad pred pivárňou Pohoda, pri dome, ktorému hovoríme H 1, a na Strelnici, kde sa autobus musí otáčať. Rovnaké to bolo aj na moste do obľúbenej vychádzkovej doliny Cenovo. Tajnička znie – dokedy ešte?

Z cesty je už len krôčik na chodník. Ešte v lete je to ako-tak, ale keď napadne sneh, diery priam volajú zákazníkov do nemocnice. Kedysi bol asfalt všeliekom pre stavbárov, ale už žijeme v dvadsiatom prvom storočí a pýta sa mozaika alebo iná pestrá dlažba na úrovni doby. A k tomu všetkému, obrubníky sú už len kde-tu. Ach, viem - peniaze. Tie k nám nikdy nebudú bežať, treba im ísť oproti. Na to si občania volili svoje predstavenstvo, ľudí najschopnejších. Peňazí by aj bolo dosť, ale nejako nie sú tam, kde by ich bolo treba a čas uteká. Američania hovoria, „Čas sú peniaze“, na Slovensku hovoríme : „Peniaze sú, občas“.

Zostaňme ešte chvíľku na chodníku. Na tom, ktorý vedie na Strelnicu. Ten jediný má aj múr. Podobný, ale veľikánsky Múr nárekov majú aj v Jeruzaleme, kde sa bratia židia nielen z celého sveta, ale aj z celého srdca kajajú za svoje bývalé,

ale možno aj budúce hriechy. Do múru napísané na papierikoch vkladajú svoje túžby, želania a sľuby. Do toho nášho múru ukladajú naši niekoľkí spoluobčania svoje minialkoholické spomienky, vo forme plastových pohárikov od vodky, borovičky a neviem čoho ešte, s jediným želaním: „Pane Bože, nech je tak aj zajtra, aj na veky vekov, amen.“

Iný, veľmi pekný múr dal postaviť podnikateľ Ferko Záruba za potokom. Na vodnom diele sa robia posledné úpravy. Dielo bude pýchou nielen podnikateľa, ale aj obce. Treba len dúfať, že bez havárií aut, lebo je pre šoférovo veľmi lákavé pozrieť sa na niečo pekné, čo tu nebolo a čert nikdy nespí!

Ani čert však tomu nezabránil, že život sa za pár desiatok rokov poriadne zmenil. Pred polstoročím v dedinách od mesta smerom k nám, gazdovia vykašali každý kúsok zelene pri cestách a ženičky v záhradách využili každý centimeter pôdy dopestovať si zeleninu, zemiaky, či fazuľu. Dnes tam vidíme trpaslíkov, bocianov, sovy, hojdačky, okrasné kríky. K jedlu to nie je, ale chuť to.

A tak aj našej slávnej sociálne cítiacej vláde zachutilo pomôcť mladým ľuďom katapultovať sa z biedy do blahobytu. Vypísala nábor mladých ľudí do armády. Podmienkou bola maturita. Nemôže sa tam prihlásiť hocijaký blbec, stať sa generálom. Takých sme už mali dosť. Tak teda dosť! Očakával sa obrovský nápor. Ale div sa svete, z päť miliónov obyvateľov sa prihlásilo „až“ päťdesiat dobrovoľníkov! Akosi sa svet mení, ani uniforma, ani „frčky“ na pleciach, ani možnosť zomrieť hrdinskou smrťou za vlasť už nelákajú. Je tu obrovská príležitosť. Proletári všetkých krajín spojte sa ... a zrušte armády... a nebudú vojny! Zostanú len Nobelove ceny „Za mier“.

A na tie budú ašpirovať o niekoľko desiatok rokov žiaci a študenti, ktorí práve končia školský rok. A dostanú vysvedčenia, čo je akási predčasná výplatná listina. Pred mnohými rokmi, cestou domov z práce na mňa stále čakával šikovný a múdry chlapec. Druhák alebo tretiak. Pýtam sa ho, aké bolo „vysvečko?“ Fíha, doma bude zle, mám jednu dvojku a bude aj bitka. Ale ved' to je veľmi dobré, hovorím, povedz rodičom, nech ti ukážu svoje vysvedčenie. Chlapec hneď ožil: „Našli sme, mali ich schované v prádle, samé štvorky! Popri obrovskom množstve zavretých škôl, ich predsa len niekoľko aj žije. Dobré je to v živote usporiadané, či sa nám to páči, alebo nie. Deti sú omnoho múdrejšie, pedagógovia omnoho šedeivejšie a my ostatní omnoho starší, chorľavejší a chudobnejší. Dobré nám tak! Popri tom všetkom máme ešte obrovské šťastie, že si to nik neznačí a v budúcnosti sa na to zabudne.

A to z veľmi jednoduchého dôvodu. Obecna kronika odpočíva v pokoji a to už celých dvadsaťpäť rokov! Za toľké roky sa v obci asi nič neudialo?! Kedysi dávno, okrem kronikára bola na to určená „letopisecká“ komisia. Pravda je aj to, že v našich zemepisných šírkach bolo s písaním kroník vždy problémov vyše hlavy. Kronika by mala vyjadrovať život v obci a nemala by podliehať nikomu a ničomu svojou objektivnosťou a mala by vyjadrovať charakter tej ktorej doby, v ktorej sa práve žije: obsahom, písmom, obrazovou časťou. Negatívne aj pozitívne. Peknú kroniku majú napríklad susedia v Dolnom Harmanci. Veľmi jednoduchú, vkusnú, na úrovni doby. V Taliansku by povedali: „Perfekto!“

Niečo pozitívne však v obci predsa len pribudlo. Sú to tabule z oboch strán

prijazdu do obce. Tabule slávnostne hlásajú: „Vitajte v obci Harmanec“. Nie sú už plastové, ale plechové. Farebne znázorňujú erb obce. Vďaka za ne, obecny úrad sa zviditeľnil, ale rovnako aj Stano Parobek, môj starý dobrý priateľ, ktorý na nich pracoval a prezradil mi to pri splavovaní dreva koncom apríla. Dúfajme, že tabule tu prežijú mnoho rokov.

Nie na mnoho rokov sa však z ničoho nič objavili v obci milí, ale nečakaní hos-

tia. Nikto nevedel, odkiaľ sa vzali, ale naraz boli tu. A narobili mnoho vzruchu aj starosti. Boli to malé kačičky. Divé kačičky aj so svojou bezradnou mamičkou, ktorá lamentovala na potoku, keď videla, ako jej divý prúd odnáša bezmocné mláďatá k vodopádu a ona im nemôže pomôcť. Pomohli však dobrí ľudia, ktorým patrí poďakovanie a zachránili všetkých desať kačiatok.

Ktovie, či z niektorej z nich nevyrastie slávna „novinárska kačica“!

Čo však nie je novinárska kačica, ale, bohužiaľ, fakt, je skutočnosť, že nám odchádza náš pán farár Martin Felix. Mali sme ho radi a mrzí nás, že katolícky biskupský úrad strieda farárov, ako inde striedajú hokejistov na trestnej lavici. Takže ešte raz ďakujeme a za verné služby platíme vatikánskou menou – Pán Boh zaplať! A len tak mimochodom: Quo vadis, Domine?

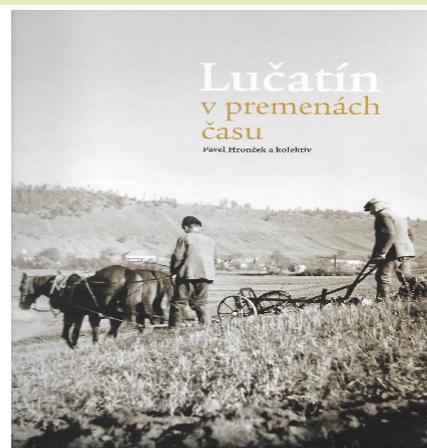
Michal Kiššimon

Zaujímavá nová publikácia

Monografia obce Lučatín vyšla v novembri 2015. Veľmi pekná publikácia v tvrdom obale na kriedovom papieri je dielom autorského kolektívu, ktorý ri PaedDr. Pavel Hronček, PhD. Kniha má 247 strán a je veľmi jednoduchá a prehľadne spracovaná. Má bohatý faktografický materiál a napríklad aj 450 fotografií, hlavne z domácich zdrojov. Historické mapy dávajú publikácii

zvláštny nádych minulosti a farebný kolorit okolitej prírody, staré domy, ľudia pri práci i mimo nej, ukazujú v prehľade život typickej malej slovenskej obce. Knihu si možno zakúpiť na Obecnom úrade obce Lučatín za 20 Eur. Nás môže tešiť skutočnosť, že svoj malý diel práce na publikácii má aj autor týchto riadkov,

Michal Kiššimon

Publikácia o podzemí

V Dome misijného hnutia v Banskej Bystrici slávnostne uviedli do života 6. apríla 2016 nevšednú publikáciu z autorskej dielne Pavla Hrončeka a Richarda Senčeka - Podzemie Banskej Bystrice a okolia. Kniha je prvá

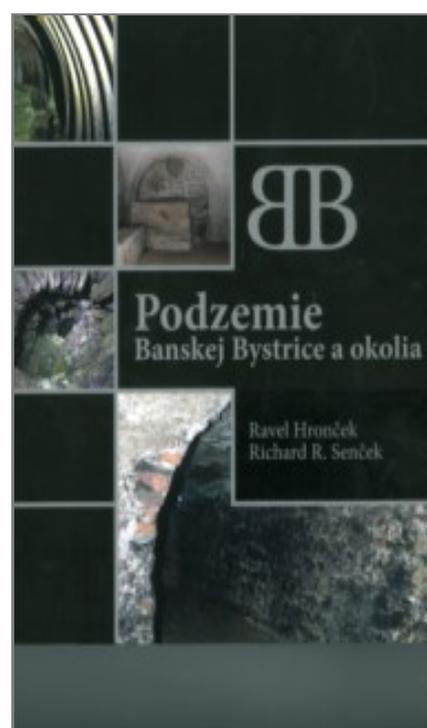
svojho druhu, ktorá sa zaoberá podzemím jedného mesta a jeho blízkeho okolia. Vylučuje pritom slávnú banícku činnosť dolovania drahých kovov v histórii a zameriava sa na činnosť umu a ľudských rúk pre iné dôležité stavby, ako sú studne, tunely, podzemné vodovody a všetko, čo je potrebné k prežitiu človeka a je umiestnené v podzemí.

Kniha s 344 stranami je plnofarebná, s veľkým množstvom dokumentačného

materiálu, vytlačená na veľmi kvalitnom kriedovom papieri. Má 13 samostatných kapitol a drží diváka v napätí od prvej do poslednej strany. Je to vedecké dielo, ale písané pre širokú verejnosť.

Pre nás je táto publikácia zaujímavá už aj preto, že harmanecká papierneň, Harmanec a celá harmanecká dolina sa v publikácii spomína na 22 stranách. A nielen to, každá fotografia je číslovaná a pod číslom 22 sú fotografie dokumentačného materiálu v počte 15 kusov, ktoré zapožičal na publikovanie autor tohto príspevku

Michal Kiššimon

Jubilanti

60 rokov

Miroslav Chladný
Jozef Spišiak

75 rokov

Mária Rakšányová

80 rokov

Milan Rečkovič

65 rokov

Jaroslav Murín
Marta Daubnerová
Pavol Vajs
Hilda Prandorfyová

85 rokov

Oľga Svobodová

70 rokov

Mária Bradová

Len to najkrajšie, čo život môže dať, chceme Vám k sviatku zaželať. Nech slza bolesti Vám tvár nikdy nezmáča, žiaľ a smútok nech sa Vám chrbtom otáča, nech len zdravie, šťastie, láska a dobrota, sú náplňou ďalších rokov Vášho života.

Vitajte medzi nami

**Lukáš
Grech**

nar. 22.4.2016

*Vitajte nám a nech vám
rastie každým dňičkom
ľudské šťastie...*

Pod'akovanie

*Ďakujeme všetkým susedom, známym
a priateľom, ktorí prišli odprevadiť na
poslednú cestu môjho manžela, otca,
starého otca a brata*

Jozefa Patrnčiaka

Ďakujeme aj za kvetinové dary.

*Manželka Alžbeta, dcéra Ľubica s rodinou
a syn Marian s rodinou*

Opustili nás

Dňa 11.5.2016

Helena Mistríková
76 rokov

Dňa 15.5.2016

Jozef Patrnčiak
73 rokov

*V smrti sme všetci rovnakí, keď si nás berie.
Keď ako ľahký obláčik odpláva utrpenie.*

Spomienka

*Dňa 11.6.2016 uplynul rok, čo nás
navždy opustil manžel a otec*

**Ján
Žabka.**

*S láskou v srdci spomínajú manželka,
deti, vnúčatá a ostatní príbuzní.*

Lahké letné dobroty

Leto je za dverami a vy máte obavy, či sa zmesíte do plaviek? Prinášame vám niekoľko zdravých, ale chutných pochúťok, pri ktorých sa o svoju líniu nemusíte obávať.

DOMÁCE MÜSLI TYČINKY

2 PL medu, 80 g masla, 1/2 hrnčeka orechov, šťava z 1 citróna, 1/2 hrnčeka sušeného ovocia, 2 detské výživy (napr. slivkové), 1 PL sezamu, 1 PL ľanových semienok, 1 hrnček ovsených vločiek, 1 vajce, 2 PL celozrnej múky

Všetky suroviny zmiešame. Ak sa nám zdá zmes príliš hustá, pridáme ešte jednu výživu alebo vajce. Ak sa nám zdá naopak príliš riedka, pridáme vločky. Zmes rovnomerne rozotrieme na plech vyložený papierom a pečieme v rúre vyhriatej na 170°C asi 20 minút dozlatista. Ešte teplé nakrájame na tyčinky, pretože studené by sa zle krájalo. Nôž si treba čistiť a namáčať vo vode.

CHROMKAVÁ GRANOLA

2 šálky vločiek (ovsené, jačmenné, pohánkové a iné - podľa chuti), 1 šálka strúhaného kokosu, 2 hrste semienok (napr. slnečnicové a tekvicové), 1 hrst orieškov podľa chuti, 1 väčší banán, 2 PL kokosového oleja alebo poctivého masla, 3 ČL javorového sirupu alebo kvalitného medu, 1 ČL škoric, sušené ovocie, napr. hrozienka, jablká, hrušky, pár kúskov vysokopercetnej horkej čokolády

Banán rozpučíme vidličkou, pridáme k nemu med alebo javorový sirup a kokosový olej. Dobre premiešame, aby sa nám všetky chute pekne spojili. Do tejto hmoty pridáme všetky sypké ingrediencie – vločky, kokos, semienka a oriešky. Dochutíme škoricou. Dáme na plech vystlaný papierom na pečenie. Granolu naň vysypeme. Neutláčame ju, len ju jemne rozprestrieme po celej ploche plechu. Pečieme pri teplote 150°C asi 30 minút. Každých cca 5 -7 minút ju premiešame. Po upečení prisypeme sušené ovocie a kúsky čokoládky. Necháme vychladnúť. Vychladnutú granolu premiestnime do vzduchotesnej nádoby, v ktorej vydrží asi mesiac.

AVOKÁDOVÁ NEPEČENÁ TORTA

KORPUS: 8 datlí, 1,5 hrnčeka orechov (mandle, vlašské), 1/2 hrnčeka strúhaného kokosu

PLNKA: 10 datlí, 1/4 hrnčeka kokosového oleja, 1 veľké avokádo, 1 banán, 6 PL karobového prášku alebo kaka, štipka vanilky

Začneme korpusom. Datle a orechy spolu vymixujeme. Pridáme kokos a vypracujeme masu, ktorá sa bude po stlačení prstami lepiť. Vložíme ju do tortovej formy a pomocou dlane ju rovnomerne upravíme po celom dne. Na náplň dáme všetky suroviny do mixéra a vymiešame z nich hladkú hmotu. Náplň nalejeme na pripravený korpus a necháme odstáť v chladničke, kým náplň nestuhne.

OVSENÉ SUŠIENKY

1 hrnček ovsených vločiek, trocha rozpusteného masla, 1 ČL škoric, 1 ČL kypriaceho prášku, trocha medu, 1 banán, semienka, oriešky a hrozienka

Všetky suroviny zmiešame na lepkavú zmes, ktorú formujeme na malé placky. Pečieme na papierom vystlanom plechu pri teplote 180°C, až kým nie sú zlatisté a chrumkavé.

A ešte najlepší recept na leto

- ♦ Predovšetkým nezabudnite, že leto je čas na oddych, relax, a preto si prázdniny a dovolenku užite, voľno máte predsa aj vy a zaslúžite si pohodu
- ♦ pri plánovaní spoločnej dovolenky sa pokúste /ak je to možné/ rešpektovať aj želania a sny vašich detí
- ♦ ak ste sklamaní, že nemáte na dovolenku pri mori, netrápajte sa, u nás doma je tiež nádherne a aj deti vám to uveria, keď ich zavediete na miesta, kde ste spolu ešte neboli /pozrite si na internete úžasné ponuky a nápady, kam ísť s deťmi na výlety v lete, budete milo prekvapení/
- ♦ netrápajte deti večným upratovaním, buďte cez prázdniny zhovievavejší k ich neporiadku, choďte s nimi radšej von a užívajte si bezstarostné letné dni.

Recept na záver: nekazte vašim zlatičkam radosť z prázdnin, tešte sa s nimi a veľa sa spolu smejte...

Želám vám krásne leto, užite si pohodu, slnečné dni, venujte si čas navzájom, oddýchnite si, načerpajte novú energiu a inšpirácie.

Iveta Roháčová, šéfredaktorka

Ako inak by som mohol hoteli Novotel v Grenobli v príjemnom prostredí v blízkosti Álp. Na druhý deň sme vyrazili do samotného dejiska zápasu **Saint – Etienne**, mestiečka vzdialeného 63 km od Lyonu, ktoré má približne 180 000 obyvateľov. Nielen slnečné ráno nás vívalo, ale predovšetkým moderný futbalový štadión **Geoffroy – Guichard** pre 42 000 tisíc fanúšikov. Ešte pred zápasom sme si boli pozrieť samotné mesto a prvý veľký zážitok nás čakal na námestí, ktoré bolo celé zaplnené fanúšikmi Anglicka a Slovenska. Námestie obvešané zástavami a neutíchajúcim spevom, chorálmi vytvorilo fantastickú atmosféru. Žasli sme nad priateľskou náladou, milou komunikáciou s Angličanmi. Spoločné fotenie, pohoda, bez akýchkoľvek problémov a výtržností. Takže sa, chvalabohu, nepotvrdili žiadne obavy a výstrahy cez médiá. Počas celého nášho pobytu vo Francúzsku sme boli príjemne prekvapení. Na adresu anglických fanúšikov môžem povedať len slová chvály, uznania a rešpektu.

Je to jedno z najvýznamnejších športových podujatí na starom kontinente a to, že sa naša malá krajina kvalifikovala po prvýkrát v histórii, sme si predsa nemohli nechať ujsť.

Podporiť svoju krajinu, reprezentáciu a zažiť priamo dianie na štadióne, bolo bez preháňania nádherné, úžasné a nezabudnuteľné. Doprial by som to každému fanúšikovi futbalu.

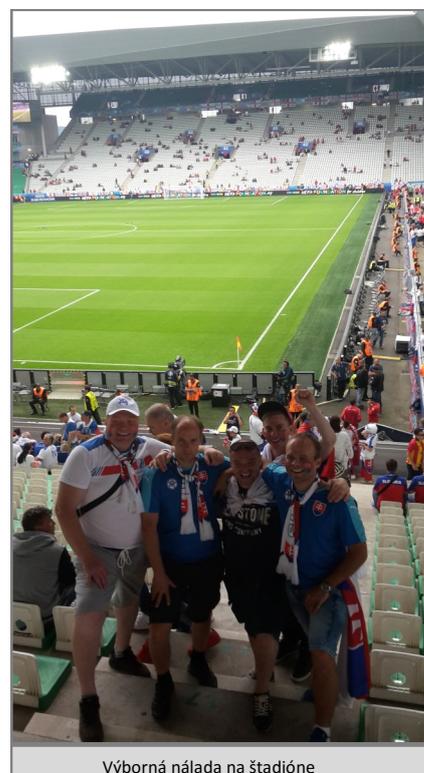
Za to, že sme to mohli vidieť naživo, musíme poďakovať hlavne Petrovi Mazúchovi, nášmu dlhoročnému trénerovi Tatranu Harmanec. Vďaka jeho kontaktom v Stredoslovenskom futbalovom zväze sa mu podarilo vybaviť 6 vstupeniek na zápas **Slovensko - Anglicko**. Potom už stačilo len vyriešiť dopravu, rezervovať autobusový zájazd a mohli sme v sobotu 18. júna nasadnúť do autobusu - smer **Francúzsko**. Cesta trvala síce asi 20 hodín, ale stálo to zato. Hneď po príchode do Francúzska sme boli ubytovaní v

Novotel v Grenobli v príjemnom prostredí v blízkosti Álp. Na druhý deň sme vyrazili do samotného dejiska zápasu **Saint – Etienne**, mestiečka vzdialeného 63 km od Lyonu, ktoré má približne 180 000 obyvateľov. Nielen slnečné ráno nás vívalo, ale predovšetkým moderný futbalový štadión **Geoffroy – Guichard** pre 42 000 tisíc fanúšikov. Ešte pred zápasom sme si boli pozrieť samotné mesto a prvý veľký zážitok nás čakal na námestí, ktoré bolo celé zaplnené fanúšikmi Anglicka a Slovenska. Námestie obvešané zástavami a neutíchajúcim spevom, chorálmi vytvorilo fantastickú atmosféru. Žasli sme nad priateľskou náladou, milou komunikáciou s Angličanmi. Spoločné fotenie, pohoda, bez akýchkoľvek problémov a výtržností. Takže sa, chvalabohu, nepotvrdili žiadne obavy a výstrahy cez médiá. Počas celého nášho pobytu vo Francúzsku sme boli príjemne prekvapení. Na adresu anglických fanúšikov môžem povedať len slová chvály, uznania a rešpektu.

Nádherný zážitok, ktorý v nás ešte dlho

Pred hotelom v Grenobli zľava: Lukáš Gregor, Peter Mazúch, Daniel Kiedžuch, Peter Katko, Martin Lovás, Tomáš Roháč

Výborná nálada na štadióne

Priateľská atmosféra a spoločné foto s Angličanmi v centre St. Etienne

doznieval, bol vo nedá slovami vyjadriť. Veľká vďaka patrí chvíli, keď sa pred všetkým, ale hlavne tým približne 10 000 slovenským fanúšikom, ktorí prišli a neúnavne povzbudzovali. Hymna Spojeného kráľovstva a Slovenska. Úžasný pocit uspokojenia, súdržnosti a hrdosti u obidvoch fanúšikovských táborov, sa

Všetci, ktorí sme boli pri tom, sme prežili krásny večer. Napínavý, adrenalinový, neopísateľný, ale s fantastickým záverom. Bol som hrdý na Slovensko a teším sa na ďalšiu šancu podporiť našich športovcov, ktorý nás reprezentujú aj vo svete.

Tomáš Roháč